

ELS PAISATGES DE CATALUNYA

El Montseny

20 de maig de 2018

Itinerari: de Collformic a Aiguafreda per la Calma

SEAS

Secció Excursionista de l'Ateneu Santjustenc (SEAS)

www.santjust.org/seas

Matagalls, les Agudes i turó de l'Home des del Puig Drau.

El massís del Montseny amb el turó de l'Home, les Agudes i el Matagalls representa el punt culminant de la Serralada Prelitoral. Una sèrie d'importants fractures a l'est del Congost eleven els materials granítics i les pissarres paleozoiques donant lloc al Montseny i que gradualment s'enfonsa més a l'est cap a la depressió de la Selva.

L'excursió, a través de La Calma, ens dona l'oportunitat de contemplar un important fenomen geomorfològic. Aquests altiplans són les restes d'una peneplana antiga, que marcaria l'estadi final del cicle geomorfològic o erosió de Davis. Segons aquest autor, el cicle erosió estaria format per diverses etapes, que comencen amb l'aixecament de les muntanyes i la seva progressiva erosió a causa de l'acció de les geleres i dels rius. L'última d'aquestes etapes seria la peneplana, quan els relleus pràcticament han desaparegut o són molt residuals.

En el cas del Montseny, l'etapa orogènica de formació dels relleus és la que denominem herciniana, i que té lloc a mitjans de l'Era Primària, fa uns 600 milions d'anys. Els relleus formats durant aquesta orogènia varen ser progressivament desgastats per l'erosió, formant-se àmplies peneplanes, sobre les quals es dipositaren els sediments de l'Era Secundària. En el cas de Catalunya, aquests sediments són de tipus continental, formats en un clima molt àrid, sec i amb escassa vegetació. A vegades són dipòsits torrencials, donant lloc a conglomerats, i més abundantment són dipòsits

sorrencs, modelats per l'acció eòlica, que donen lloc a gresos. Són els gresos del Figaró i els que trobem per tot Catalunya directament sobre els materials paleozoics de les antigues serralades hercinianes.

La Calma del Montseny representa les restes d'una d'aquestes peneplanes que arrasaren la serralada herciniana, que podem observar perquè una sèrie de fractures a l'est del Congost l'han elevat fins a la seva posició actual. Sobre aquesta peneplana hi queden restes dels materials gresosos i d'algunes calcàries del començament de l'Era Secundària. Els trobem sobretot en el turó de Tagamanent, on sobre els gresos rogencs hi ha un paquet de calcàries, que configura el turó. Però també trobem gresos rogencs sobre les pissarres i granits, dispersos aquí i allà en tota la Calma, com en el turó que hi ha sobre les runes del Cafè o pujant al Puig Drau.

Pla de la Calma.

Per tenir una idea de la magnitud de les fractures que eleven el Montseny a l'est del Congost, només cal veure que els materials que apareixen sobre la Calma, entre 1.100 i 1.200 m d'altitud, són els mateixos que a Aiguafreda o al Figaró trobem a 300 m d'alçada.

L'excursió de Collformic a Aiguafreda

L'excursió s'inicia a Collformic (1.145 m) i segueix sempre el GR-5 per dalt de la carena de la Calma fins al collet de la Font del Ginebre (1.261 m) on ens desviem per pujar al Puig Drau (1.345 m), es torna altra vegada al collet i se segueix per la carena fins al turó de Tagamanent (1.058 m). A partir d'aquí, s'inicia el descens per la carena de serra Madrona fins a Aiguafreda (400 m).

En el turó de Tagamanent hi trobem les restes d'un antic castell ja anomenat l'any 945 i que depenia dels comtes de Barcelona. Actualment hi queda l'església de Santa Maria, del s.XII, encara que amb moltes modificacions més tardanes i restes d'antigues edificacions. Actualment està en procés de restauració per part de la Diputació de Barcelona.

És una excursió de 20 km, amb ascensos molt suaus, però amb un descens important de 600 m en la part final. Es pot escurçar uns 3 quilòmetres si no es puja al Puig Drau, encara que les panoràmiques s'ho mereixen. El recorregut permet veure paisatges molt diversos, des de les landes de bruguerola de la Calma als densos alzinars muntanyencs i les pinedes de pi blanc a mesura que anem perdent alçada.

Circuit des d'Aiguafreda

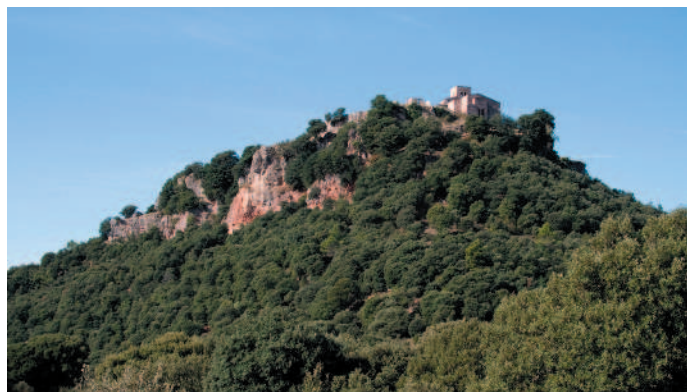
L'excursió curta consisteix en un circuit des d'Aiguafreda durant el qual es passa pel dolmen de l'Arca, l'interessant nucli antic d'Aiguafreda de Dalt, i els frondosos fondals de l'Afrau i de la riera de Martinet.

És un recorregut d'11,5 km entre una vegetació d'alzinar i roureda de roure martinenc, amb una verneda que s'estén arran de la riera de Martinet. El pi blanc ocupa les zones més baixes i assolellades.

Lluís Solé
SEAS, maig de 2018

Cingles de Bertí des del Tagamanent.

Tagamanent.

Aiguafreda de Dalt.

Riera de Martinet prop d'Aiguafreda de Dalt.